

Nieuwsbrief meetnet libellen

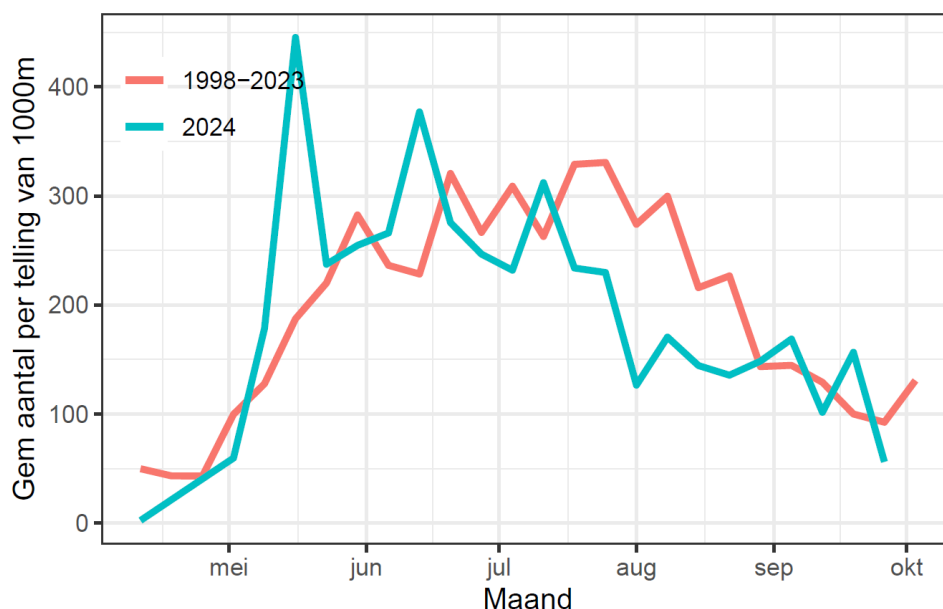
Oktober 2024

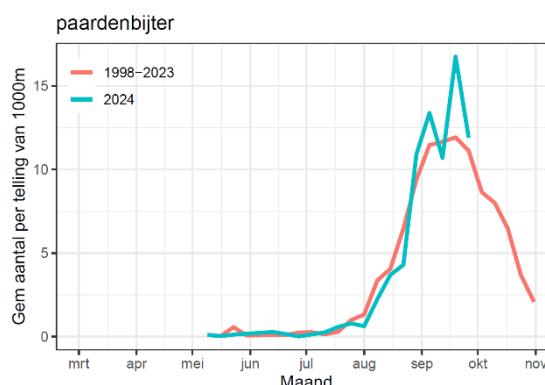
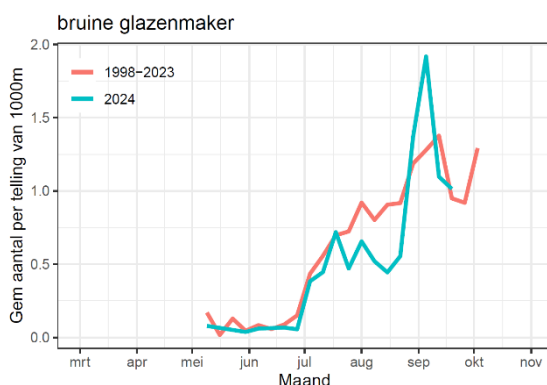
Beste teller,

Het libellenseizoen is ongeveer ten einde. Op zonnige dagen kunnen er nog wat heidelibellen en paardenbijters rondvliegen, maar met het herfstweer van de laatste tijd is er weinig meer te beleven. Het jaar begon wel goed voor de libellen. We hebben wat warm weer gehad in het voorjaar en tussen de buien door vlogen de voorjaarssoorten als gemiddeld. De zomersoorten lieten echter een flinke dip zien en vooral tussen half juli en half augustus werden er op de routes veel minder libellen geteld dan anders in die periode. September was nog een mooie maand om libellen te kijken, en we zien dat de aantallen toen ook wat opleefden.

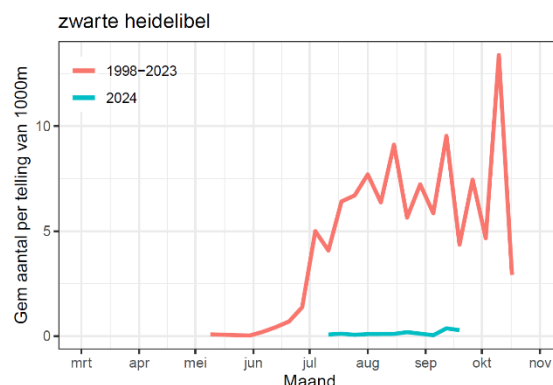
Gemiddeld aantal libellen in meetnet libellen

Dit patroon zien we heel mooi terug bij de bruine glazenmaker en de paardenbijter, allebei echte zomersoorten die in juli pas een beetje op gang komen en in september hun piek hebben. Dit jaar was die piek in september hoger dan gemiddeld, terwijl de aantallen in augustus juist achterbleven.

Een andere opvallende soort is de zwarte heidelibel. Wie al wat langer telt, en dan met name in heidegebieden, weet ervan mee te praten hoe hard deze soort achteruit is gegaan. Op steeds meer plekken wordt de soort niet meer gezien. Dit jaar is de zwarte heidelibel waargenomen op nog maar 14 routes. Ter vergelijking: tien jaar geleden waren dat er nog 52. Ook het aantal individuen is nog maar een fractie van wat het ooit geweest is. De achteruitgang van deze soort is onderdeel van een groter geheel, namelijk de afname van de kwaliteit van heidegebieden en vennen, in combinatie met klimaatverandering. Dit zien we niet alleen in Nederland, maar ook in de rest van Europa. We vertelden daar recent over in [Vroege Vogels](#).

Enthousiaste verhalen

We vinden het leuk als jullie als tellers verhalen delen uit het veld! Deze keer een inkijkje in de telroutes van Henk Dussel en Ellen Tierie. Dank voor jullie bijdrage!

Henk:

*Ik tel nu voor het derde jaar libellen en vlinders bij mij in de buurt in een stukje stadsnatuur en ik vind het **jammer dat ik daar niet eerder aan ben begonnen**. Want ik loop nu tegen mijn pensioen aan, voordeel is wel dat ik nu nog meer tijd krijg om te genieten. Je leert door het observeren steeds meer over het gedrag. En ook in de stadsnatuur zie je af en toe minder algemene libellen als de koraaljuffer, zuidelijke oeverlibel, smaragdlibel, plasrombout, blauwe glazenmaker enz.*

***En je maakt af en toe leuke dingen mee.** Zo zag ik vorig jaar bij een plasje langs een klein beekje ronde het middaguur een jagende vleermuis. En een paar weken geleden tijdens het tellen streek een ijsvogel neer op een tak aan de andere kant van de plas, bleef even zitten, maakte een duik in het water en kwam met een visje boven en at die op zijn gemak op. Ik tel ook een route die iets verder ligt bij een natuurgebied in Schinveld, waar o.a. de gevlekte witsnuitlibel en de gaffelwaterjuffer voorkomen. Op de oever van deze route zag ik in het web van een wesp spin maar liefst vijf kleine roodoogjuffers. Het lopen van een route is altijd leuk en doordat je nooit precies weet wat je tegenkomt is het altijd spannend.*

Ellen:

Sinds 6 jaar tel ik vlinders. Het begon allemaal met één Sint Jacobsvlinder, die felgekleurd zat te pronken in de berm. Hà, hier in déze omgeving!! Landbouwgebied in Oost-Groningen. Mijn interesse was gewekt.

Ik gaf mij op bij De Vlinderstichting en ging op pad. Mijn verwachtingen waren laag, maar ja, ik had tot nu toe alleen maar naar vogels gekeken. Ook "nulmetingen" zijn waardevol en die zou ik dan verzorgen, zo dacht ik. Het was een reuze verrassing te merken dat er wel degelijk vlinders te tellen waren in de kruidenrijke bermen en Waterschaps-maaipaden rondom de akkers met bieten, aardappelen, graan en maïs.... tenminste... zolang er niet gemaaid werd en dat gebeurde meermalen per telseizoen en dan radicaal.

Dit jaar telde ik voor het eerst ook de libellen op mijn vlinderrondje. Ik had geen beter jaar kunnen kiezen om te beginnen! Dit jaar leek namelijk het jaar van: **"Maai Mei Niet"**. Sterker nog: ook in juni en de maanden daarna werd er niet tot nauwelijks gemaaid.

Voor het eerst sinds jaren bleef de snor in het kanaal, waar ik langsloop, niet alleen staan maar groeide uit, waardoor grote delen van het water bedekt werden met drijvende waterplanten waar juffers graag zaten en de oevers mooie plaatsjes boden aan bijvoorbeeld talloze heidelibellen. Maar het weer was slecht, vooral voor de vlinders, leek het, en in vergelijking tot voorgaande jaren telde ik wel redelijke aantallen maar minder soorten. En toch sluit ik dit telseizoen tevreden af.

Niet alleen omdat ik de libellensoorten, na heel wat getuur op gemaakte foto's en internet en de instructiefilmpjes vele malen te hebben bekeken, nu meestal herken als ze langsrazen over het kanaalwater. Maar vooral omdat er een **nieuw besef lijkt te ontstaan bij de beheerders van "mijn" gebied**. En dat is hoopvol. Ik ben dan ook erg benieuwd naar hoe het er volgend jaar gaat uitzien.

Tellersdag

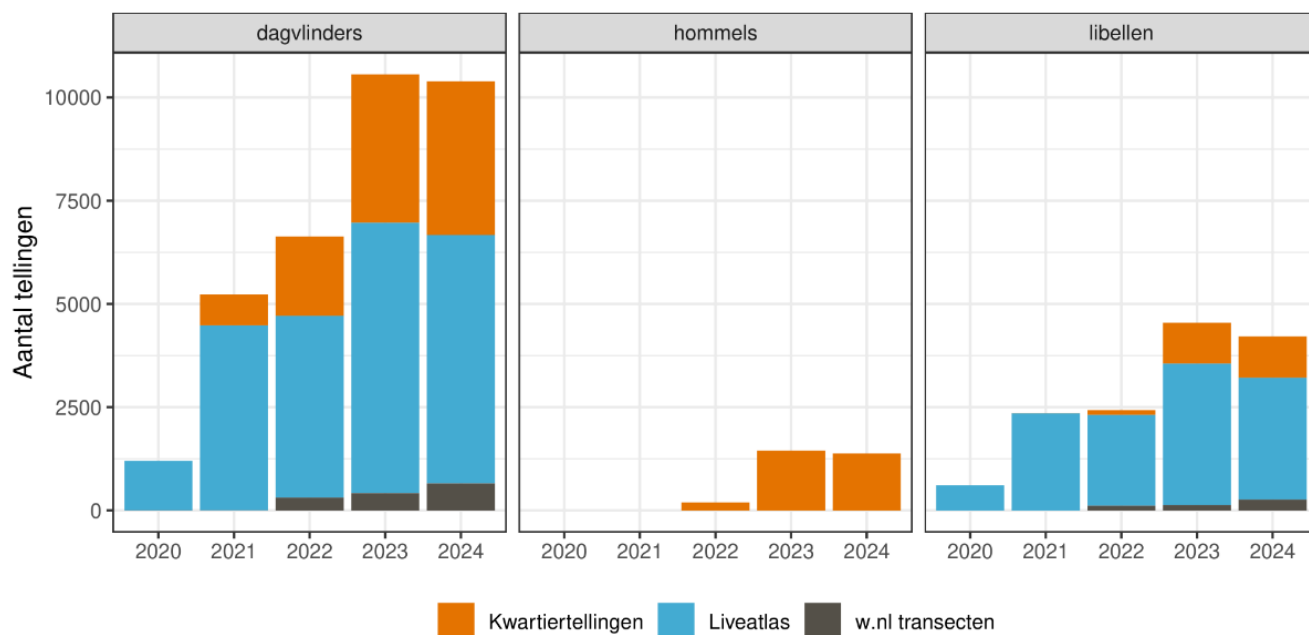
Als het goed is, hebben jullie recent per e-mail de uitnodiging ontvangen voor de tellersdag. Deze vindt plaats op vrijdag 8 november in de Gelderlandfabriek in Culemborg. [Opgeven kan hier](#). Van harte welkom!

Uitnodiging
Tellersdag meetnetten
De Vlinderstichting

Ontmoeting, uitwisseling, kennisdeling
Vrijdag 8 november 2024, 12:30 – ca. 16:30 u
De Gelderlandfabriek, Stationsweg 7, Culemborg
Aanmelden: <https://www.vlinderstichting.nl/tellersdag-2024> of mail naar meetnet@vlinderstichting.nl

Flextellingen

Veel van jullie “flectellen” al wel eens, of zelfs regelmatig. Blijf dit vooral doen! Je kunt flextellingen doen met de apps ButterflyCount, Avimap (LiveAtlas) en ObsMapp/iObs. Het is nog wat vroeg om de tellingen echt te analyseren, daarvoor hebben we een aantal jaren nodig met flink wat tellingen goed verspreid over het land. En daar zijn we al heel mooi naar op weg! We zien elk jaar een mooi aantal flextellingen binnenkomen en het worden er ook elk jaar meer. Op termijn zullen we de flextellingen waarschijnlijk kunnen gebruiken om gecombineerd met de meetnetellingen trends te berekenen. Voordeel hiervan is dat we dan van veel meer locaties tellingen hebben. Deze dataset is dus een hele mooie aanvulling op de meetnetroutes. Heb je het nog nooit geprobeerd, [lees dan hier](#) hoe het werkt.

Nieuw Handboek Libellenlarven en hun huidjes

De fotogidsen ‘Larvenhuidjes van libellen’ en ‘Larven van libellen’ zijn al enige tijd uitverkocht, maar er is nu een nieuw handboek waarin deze twee boeken zijn samengevoegd, aangevuld en verder verbeterd. Dit handboek wordt uitgegeven door de KNNV en zal binnenkort ook in de winkel van De Vlinderstichting te verkrijgen zijn. Er volgt een bespreking in ons tijdschrift.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl. Op Facebook is de groep [Libellenmonitoring](#) actief, waar libellentellers (en andere libellenliefhebbers) ervaringen uitwisselen en vragen stellen aan elkaar. Welkom!

Contact

Team Landelijk Meetprogramma Libellen
Gerdien Bos, Roy van Grunsven, Kim Huskens, José Kok
Tel.: 0317-467346
E-mail: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetprogramma Libellen. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op [meetnet.vlinderstichting.nl](mailto:meetnet@vlinderstichting.nl) bij Instellingen de optie ‘Nieuwsbrief ontvangen’ uit te vinken.